

rosmarty tájképzeletének alakítója, teljesen német.”

★

A két kötetes írás tulajdonképpen útinapló: a felzaklatott, balsejtelmekből hilyongni, meggyőződni hajtott lélek feljegyzései. Kélcsey, Vörösmarty, Ady tragikus érzése, a magyar klasszikus költészet eme vezérszólamára ma ismét zeng. 1933-tól 1938-ig a költő mintha mindig úton lenne. Először szűkebb honát, a Dunántúlt szeli át nyugtalanul, hogy kocsisában. Beszédes bácsiban is, szinte mitológikusan megszemélyesítve, veszendő fajtajának állapotára meredjen. „Beszédes bácsit a magyarság sorsa nem érdekli, kénytelen vagyok átmonniáltni őt” — írja a költő. „A választójog sem érdekli és a kormányzat sem... az ellenzékől sem vár semmit... az ég-világ semmi sem érdekli, semmit sem remél... Halálos hidegség száll szívemre, ez a közöny ez a hallgatás nagyobb rémülettel és nagyobb részvétellel tölt el, mintha egész úton kétségbeesett jajongást hallottam volna. „Kérnek a tanyára: Beszédes bácsi illedelmesen lemeleli kalapját, arca megint olyan, mintha vigyázban állna.” Az utast

rémület és kétségbeesés fogja el: a népi sarj minden meleg érzésével, iskolázott igyekezetével nem talál kapcsolatot fajtájával. „Mintha egy örülttel utaztam volna” — írja. A szörnyű „erkölcsi fertő” az oka ennek? vagy van itt más hiba is, tudniillik magában a változtatási akaróban, I.-ben? Nem-e más világgal, emberrel áll szemben, mint amit megérteni tud, amihez egyáltalán kapcsolódni képes? Talán ez a magyar népi veszendőség is egy bizonyos fokon már csak agyrém?

Mindenesetre a probléma kiliancse és sarka máshol van. De eddig a gondolatig I. már nem jut el, hiába utazik Franciaországban (és előzőleg Oroszországban) hiába tartózkodik hosszabb ideig a párisi szellemi munkások, régi ismerősök körében, hogy mintegy külső magaslati pontról igyekezzék eligazodni a hazai bonyodalmakban. Vagy túlságosan irodalmi az ismerősök köre (a baloldaliak rejtelenesen csak keresztneveikkel szerepelnek), vagy az ő szavukból is csak azt hallja ki, amit sajátos zöngékre, problématikára hangolt füle felfoghat.

Oláh István

Krónika

— Egy amerikai szenátor megjegyezte, hogy az amerikai alvilág módszereinek legszebb példái a diplomáciai életben születtek meg.

— Csehországban az utóbbi időben nyolc nap alatt tizennyolc ezer embert tartóztattak le.

— Hivatalos kimutatás szerint Beogradban 2501 milliomos él.

— Francó Spanyolországában a koncentrációs táborokban végzett kényszermunkát a „munkanélküliség csökkenésére megindított közmunkának” nevezik.

— Smidt Ottót, a világszerte ismert orosz északsarkkutatót az orosz Tudományos Akadémia alel-

nökévé választották. Ezzel kapcsolatban a szovjet-kormány felmentette őt az északsarki tengeri utak központi igazgatóságának vezetésétől. Ezt az állást most Papanin Iván szovjet-tudós tölti be. Papanin volt a vezetője annak a tudományos expedíciónak, amely 1937 és 38-ban 273 napot töltött az északi sarkon és annak környékén egy uszó jégtáblán.

— Az Egyesült Államokban ez év februárjában 10.760.000 munkanélkült tartottak nyilván, 1938 ezerrel többet mint 1938 februárjában.

— Lebrunt 506 szavazattal 396 ellenében újra megválasztották

Franciaország köztársasági elnökévé. Hét évvel ezelőtt 633 szavazatot kapott 144 ellen.

— A német birodalom közoktatásügyi miniszter a müncheni egyetem hittudományi karát bezáratta azért mert a hallgatók a hatolikus egyházi hatóságok tanácsára két nemzeti szocialista tanár előadásait nem látogatták.

— Cardenas mexikói köztársasági elnök rendelkezésre kiutasítottak mexikó területéről három spanyol fasiszta vezért.

— Bulgáriából szintén csak a szabad devizájú országokba lehet kifizét eladni.

— Április 1-én lépett életbe az új francia—jugoszláv kereskedelmi szerződés. A szerződés lehetőségét nyújt a Franciaországba irányuló jugoszláv kivitel meghatározására.

— Dániában április elején országgyűlési választások voltak. Az eddigi erőviszonyok változatlanok maradtak és a szocialista párt szintén is a legerősebb parlamenti párt marad.

— Németországban elrendelték az ifjúság katonai megszervezését. Minden gyermeket 10-től—18 évig katonai szellemben nevelnek.

— Jugoszláviában a hivatalos kimutatás szerint állandóan csökken a házasságkötések száma. 1936-ban 48 ezerrel kevesebb házasságot kötöttek mint 1921-ben.

— A magyar kormány három hónapja betiltotta a „Magyarság” című nyilas lapot, mert Erdély visszacsatolását követelte.

— Göbbels, német propaganda-miniszter nyilatkozata szerint görögországi útjának célja az ottani nép megismerése volt.

— Jugoszláviában 1.400.000 parasztsalád nem tud megélni a földjéből.

— A belgiumi flamand nacionalisták Tyso „önálló” Szlovákiájának példáján okulva lemondtak az önálló flammand államról.

— Franco tábornok kijelentette, hogy fel kellene akasztani mind-

azokat, akik a spanyol polgárháborút előidéztek. A spanyol polgárháborút tudvalevően Francó tábornok lázadása idézte elő.

— A múlt évben minden jugoszláviai alattvalóra fejenként 330 dinár államteher jutott.

— A barcelonai új állami hatóságok első kulturténykedése bika- viadalok rendezése volt.

— A Stojadinović kormány háromnéves uralmának kiállításán elfelejtették kimutatni, hogy a fejenkénti évi jövedelem 5354 dinárról 2975 dinárra esett.

— Csak két főváros van a világon, ahol az elmúlt évben az élelmiszerek árai 40 százalékkal emelkedtek: Tokió (a kínai háború miatt) és Beograd.

— A belga képviselőválasztások eredménye a rexisták (belga fasiszták) óriási veresége. Mandátumaik három negyed részét elvesztették.

— A német sajtó állandóan azt bizonyítgatja, hogy az angol segélynyújtás a kisállamok szabadságát és függetlenségét veszélyezteti.

— A spanyol menekülteket Franciaországban a kormány és hatóságai állandóan zaklatják. Bonnet és Flandin sajtói szerint a spanyol menekültek lelkesülten „jelentkeznek” az idegen légióba és az erődítményeknél folyó kényszermunkákra. Mexikó kormánya elhatározta, hogy a spanyol menekültek 40 százalékának otthont nyújt.

— Április 11-én Magyarország felépített a Népszövetségből.

— A spanyol polgárháborúban 1.200.000 ember esett el.

— A londoni német követség cáfolja az „Oeuvre” azon hírét, hogy a londoni és a párisi német követségek utasítást kaptak Berlinből, hogy az Angliában és Franciaországban élő német állampolgárokat hívják fel a hazamenetelre.

— Algir több városában és falvaiban a lakosság tiltakozó gyűléseket tartott Albánia oasz meg- szállása ellen.

— A Reuter hírszolgálati iroda jelenti Szinghából, hogy a Japánok által meghódított területen az angolellenes propaganda mindinkább erősödik.

— Április elején megkötötték a szovjet—japán halászlati szerződést. Az új szerződés szerint Japán beleegyezik a Szovjet követeléseibe és 37 halászlati kerülettel kevesebbet használhat, ezenkívül magasabb bérleti díjat fizet.

— A svájci szövetségi tanács elrendelte a kávé-, cukor-, rizs-, claj-, zsír-, széna- és egyéb takarmány tartalék emelését.

— Gogolj, híres orosz író születésének 130-ik évfordulója alkalmából a népbiztosok tanácsa elhatározta, hogy az állami tanárképző intézetet Gogoljról nevezi el.

— Az „önálló“ Szlovákia lapja egy koncentrációs táborok létesítésére vonatkozó rendeletet közöl.

— A beográdi Operaház Muszorgszkij, orosz zeneszerző százéves évfordulója alkalmából ünnepi előadás keretében bemutatja a szerző főművét: a „Boris Godunov“ című operát.

— A palesztinai angol hatóságok koncentrációs táborokba szállították Hanuma Nasárt, az arab nőmozgalom vezetőjét.

— A Szkutarit védő nyolcszázfőnyi albán katonaság háromszor verte vissza az óriási számbeli és technikai fölényrel rendelkező olaszokat és csak amikor municiója elfogyott, adta fel a várost.

— Brazília visszatért a szabadkereskedelelemhez és megszüntette a devizakorlátozást.

— A francia lapok szerint Olaszország 900 ezer embert mozgósított. Ezek közül félmillió Abeziniában Spanyolországban és Albániában „tartja fenn a rendet“.

— A bolgár kormány betiltotta a „Harcok“ című nemzetiszocialista pártot.

— Lengyelországban több előkelő ellenzéki politikus kiemelték a börtönökből és koncentrációs táborokból.

— Mint a Reuter jelenti Pozsonyból, Szlovákiai bevezeti a nürnbergi törvényeket és két kategóriába osztja polgárait.

— A svájci hadügyminisztérium elrendelte, hogy minden húsz és hatvan év közötti férfi tartozik katonai egészségvizitátot teljesíteni.

— A Daily Telegraph gibraltári tudósítója jelenti, hogy Cadizban újabb olasz csapatok szálltak part-ra.

— A jugoszláv gyáripar 1938-as évben 3054 különböző üzemtel számlált 15 milliárd dínárt kitevő össztermeléssel. A befektetett tőke 46% külföldi eredetű. A külföldi országok közül az első helyen Németország, Csehországgal, utána Franciaország, a harmadik helyen Anglia áll, utánuk jön: Svájc, Olaszország, az Egyesült Államok, Magyarország, Belgium és mások. Legjobban az élelmiszer ipar van kifejlesztve, 884 üzemmel, utána a faipar 403, a szövőipar 399 üzemmel. Az ipari fejlettség bányagökként így alakul: Szávai 22.25%, Drávai 25.83%, Dunai 18.58%, Beograd 7.85%, Drinai 5.81%, Morovai 4.41%, Tengeremelléki 3.18%, Vardar 2.60%, Vrbászi 1.67%, Zetai 0.93%.

— Egyes újság hírek szerint az angol kereskedelmi kiküldött elcsodálkozott azon, hogy az orosz kereskedelemügyi miniszter feltöltött nadrágot hord, míg ugyanakkor halikrával töltött zsemlyét eszik.

— Az amerikai tudósok azzal a kérdéssel fordultak az amerikai kormányhoz, hogy háború esetére szigeteket létesítsen a tudományos kísérletekhez szükséges állatok részére.

— A konjunktúra csökkenése Amerikában a múlt évben legerősebben a vas és acéltermelés hanyatlásából látható.

— Olaszországban tilos Bocaccio, Voltaire, Zola és Tolstoj könyveit olvasni.